

Griekenland voert campagne om imago op te krikken

Jule Hinrichs
Den Haag

De Grieken zijn hun slechte imago in Europa meer dan beu. Ze voeren campagne om er verandering in te brengen. Het akkoord over het tweede hulppakket van Europa wordt in Athene gezien als een mijlpaal. En het moet de waterscheiding zijn. Het begin van een pad naar herstel, naar de wederopstanding van de aangeslagen Griekse samenleving en economie.

Met die boodschap gaan de Grieken de Europese hoofdsteden af. Minister van binnenlandse zaken Tassos Giannitsis en adviseur van de premier George Pagoulatos kwamen naar Den Haag om ook daar die visie over te brengen. Ze gingen op bezoek bij staatssecretaris van Europese Zaken Ben Knapen, bij VNO-NCW, bij de Tweede Kamer. In de residentie van ambassadeur John Economides werd de Nederlandse pers tijdens een lunch bijgepraat. 'We hebben grote fouten gemaakt, we zijn ook nog lang niet waar we moeten zijn, maar de weg naar herstel is ingeslagen', zo luidt de boodschap van beide heren.

'Het moet afgelopen zijn met die blame-game', zegt Giannitsis. 'Niemand is daarbij gebaat. Wij niet en jullie niet. Mijn functie Grieken heeft grote fouten gemaakt. Dat weten we. Tien jaar geleden ben ik ook al enige tijd minister geweest. Toen heb ik geprobeerd een beperkte hervorming van het pensioenstelsel door te voeren. Dat was onmogelijk, geen beginnen aan. Nu voeren we met betrekkelijk weinig weerstand veel radicalere hervormingen van het pensioenstelsel uit. Onder druk van de omstandigheden, zeker! Maar het gebeurt wel. In Nederland en elders in Europa moet ook onderkend worden dat de Grieken de goede weg zijn ingeslagen, dat ze door willen gaan met de hervormingen.'

Giannitsis legt er de nadruk op dat iedere keer weer in elke nieuwe enquête een zeer ruime meerderheid van de Grieken aangeeft de euro te willen behouden. 'Zo'n 75% wil dat, ondanks alle opoffe-

ringen. Dat geeft wel aan dat de Grieken, hoeveel moeite het soms ook kost, toch een sterk en eenduidig gevoel hebben welke kant het op moet met het beleid. En dat het met en in Europa moet gebeuren.'

Begin dit jaar nog zei een uit Griekenland afkomstig lid van de Duitse liberale FDP, Jorgos Chatzimarkakis, dat Griekenland de internationale aanduiding van het land maar moest veranderen in Hellas, zoals de Grieken zelf hun land noemen. Chatzimarkakis meende dat het met "Griekenland" nooit meer goed zou komen. Die uitspraak bracht veel tweezie in Griekenland en bleek in feite het begin van een tegenbeweging.

De Griekse werkgevers plaatsen advertenties in internationale kranten onder de titel 'Give Greece a change', vrij naar John Lennon. De overheid is onlangs begonnen met de campagne 'Greece is changing'. In Griekenland is een beweging op gang gekomen om meer Griekse producten te kopen, in plaats van importspullen. Griekenland lijkt de schok van alle vernederingen op het internationale forum weer wat te boven te komen en probeert weer op te krabbelen.

In een interview met deze krant zegt George Pagoulatos, hoogleeraar en formeel directeur strategische planning van het bureau van de premier: 'Als je naar de feiten kijkt is er ook al heel veel gebeurd. Zonder de rentebetalingen en de olie-importen is het tekort op de lopende rekening vorig jaar weg-

Concurrentiekracht Kosten omlaag

Door de economische sanering en de loonsverlagingen wordt Griekenland weer concurrerder. Van 2000 tot en met 2009 waren de arbeidskosten per eenheid product met 14,9% gestegen. Nu meldt Athene dat de helft van die stijging vorig jaar al weer is weggewerkt. Volgens George Pagoulatos is eind 2013 de andere helft ook weg.

gewerkt. In 2007 was het op basis van die maatstaf nog 7% van het bbp. Natuurlijk moeten we de olie-importen meerekenen, maar het is wel pech is dat we nu worden geconfronteerd met een sterk gestegen olieprijs, die ons extra raakt. Zoals we ook niet kunnen beïnvloeden dat de internationale conjunctuur flink tegenzit.'

V Toch lijkt de vraag op zijn plaats: komt deze imago-actie niet te vroeg. Zo heel veel zichtbare verbeteringen zijn er toch nog niet?

'Kijk ook naar de begroting: Het tekort op de primaire begroting, dus zonder de rentebetalingen, is teruggedrongen van €25 mrd in 2009 tot €5,2 mrd in 2011. Zie hoe onze export met percentages van tegen de 20 groeit, terwijl de import in eenzelfde tempo slinkt. Dat zijn reële verbeteringen. Het duidt erop dat onze concurrentiekracht verbetert. Eind volgend jaar, calculeren we, moet onze concurrentiepositie weer écht op orde zijn.'

V Eris alleen nog zo'n lange weg te gaan. Het tekort op de handelsbalans is sterk geslonken, maar ook nog heel groot. Er wordt alweer gespeculeerd over de noodzaak van een volgend Grieks hulpprogramma.

'Als wij ons houden aan de nu veel realistischere voorwaarden van de nieuwe Europese lening, dan hoeft er geen derde lening meer te volgen. Maar het is waar, de weg is nog lang. De staat moet tal van hervormingen doorvoeren, terwijl die staat ook zichzelf ingrijpend moet hervormen. Dat is een complex proces.'

V De kernvraag blijft natuurlijk toch: wanneer gaat de Griekse economie weer groeien?

'Zeker, pas dan kan het weer bergopwaarts gaan. Maar er zijn goede redenen voor perspectief. Zo dient een deel van de nieuwe lening om de bankensector te versterken. Omdat die te zwak was wordt er geen krediet verstrekt. Goede bedrijven, met heel reële mogelijkheden om te exporteren, kunnen dat niet omdat ze geen toegang tot krediet hebben. Dat zal verande-

George Pagoulatos: 'Het cliëntelisme in de politiek is al teruggedrongen.'

Foto: Wiebe Kiestra

ren. Een andere factor: we hoeven nog maar 5% mee te financieren voor projecten van het Europees structuurfonds. Dat fonds biedt voor Griekenland potentieel nog veel mogelijkheden. Op niet al te lange termijn zijn er tal van kansen, met zonne- en windenergie, met de privatisering. Het vertrouwen van investeerders dat we in de eurozone blijven, moet groeien. Dan komen ze weer.'

V Moeten we er nog van uitgaan dat de verkiezingen eind april, begin mei volgen? Die vraag lijkt op zijn plaats omdat de twee grootste partijen in de polls al niet meer aan een meerderheid komen.

'Het wordt eind april, begin mei. Dat is politiek beslist. We weten snel, misschien volgende week, wat de datum precies is. Ik vertrouw erop dat in de polls nu toch vooral naar voren komt dat mensen het heel moeilijk hebben met de vele harde maatregelen. Maar we weten dat een grote meerderheid de euro wil behouden, dus ik ga ervan uit dat op de dag van de verkiezingen de voorkeur toch weer meer uitgaat naar de partijen die de verantwoordelijkheid hebben genomen voor dit beleid.'

V De Griekse politiek heeft zo'n slecht imago door het cliëntelisme, dat juist aan deze twee partij-

en, het linkse Pasok en het rechtse Nea Demokratia, kleeft. Hoe komt daar een einde aan?

'Dat proces is algaande. Ten eerste beseft iedere Griek heel goed dat daar een einde aan moet komen. Bovendien worden er op alle niveaus bij de overheden banen geschrapt. Alleen al daardoor wordt dat cliëntelisme teruggedrongen. De hele overheidssector wordt hervormd, op een nieuwe leest geschoeid. Zo komt er ook een einde aan de praktijk dat bij iedere regeringswisseling de top van een ministerie wordt vervangen. Het kost tijd, ook dit proces is nog lang niet afgerond, maar het is wel in gang gezet.'